

Відома істина: добросовісна конкуренція породжує якість, монополізм у будь якій галузі призводить до занепаду.

То ж хочу зазначити, що реальний, а не формальний контроль за підготовкою фахівців та їх якістю, як зі сторони держави, так і зі сторони юридичної спільноти зможуть реально вплинути на вирішення зазначеної проблеми, а не пошуки чергових винних, як то приватних чи непрофільних ВНЗ.

На останок хочу навести вислів посла Любомира Копая, Координатора проектів ОБСЄ в Україні: «Висока якість юридичної освіти є однією з невід’ємних рис успішного демократичного суспільства. Якість українського законодавства та системи юстиції у майбутньому безпосередньо залежить від сьогоденних підходів до підготовки правників...». То ж упевнений, що ґрунтовна професійна дискусія в межах цієї конференції допоможе нам знайти відповіді на гострі питання.

Список використаних джерел:

1. Дзеркало Тижня. — № 22 (750) від 20—26 червня 2009 р.
2. Офіційний сайт Телевізійної служби новин <http://tsn.ua/ukrayina/ukrayini-bilshe-ne-potribni-yuristi-ta-ekonomisti.html>

Стаття надійшла до редакції 17.07.13.

Л. М. Кононенко,

канд. юрид. наук, проф., зав. кафедри цивільних та адміністративно-правових дисциплін
Академії муніципального управління

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ ТА ЕКОНОМІСТІВ

У статті 1 Конституції України зазначено, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Реалізувати вказану програму — це невідкладне завдання для всіх органів державної влади і безпосередньо за участю народу, який є єдиним джерелом влади в Україні [1, Ст.1, 53]. Побудувати правову державу за п’ять—десять років практично неможливо. На це піде не один десяток років. Тут мова йде не тільки про

державних службовців та уповноважених органів держави, а в цілому про суспільство, про громадян України.

У першу чергу необхідно навчати громадян юриспруденції: основним положенням Конституції України, адміністративного права, трудового права, міжнародного права, іншим нормам права та економічним питанням. Хто повинен займатися цією справою? Звичайно відповідні професіонали, тобто особи з вищою юридичною та економічною освітою. Без збільшення підготовки вказаних фахівців неможливо реалізувати у повній мірі положення, які стосуються зміцнення законності та демократії, досягнення високого рівня захисту прав і свобод людини і громадянина, забезпечення реалізації соціальної політики держави та побудувати повноцінну правову державу.

Сьогодні зустрічається думка деяких осіб про те, що навчальні заклади випустили багато фахівців — юристів та економістів, які достатньо наситили виробничу сферу. Тут можна погодитися, оскільки мова йде про державне замовлення та збільшення конкуренції на ринку праці. Але це не може бути підставою для обмеження підготовки відповідних фахівців на контрактній основі, тим більше, коли мова йде про навчання за власні кошти, або кошти недержавних інвесторів. Це право громадян на освіту, яке визначено ст. 53 Конституції України. Чим більше буде охоплено громадян навчанням юридичним та економічним наукам, тим вищим буде рівень правової культури в суспільстві, а це в свою чергу буде впливати на рівень законності та дотримання дисципліни в державі.

У юридичній літературі відзначається, що законність — це неухильне виконання законів та інших нормативних актів органами держави, посадовими особами, громадянами та громадськими організаціями. Законність обов'язкова для всіх органів законодавчої, виконавчої, судової влади, інших державних і недержавних утворень, громадянам. Вона також є обов'язковою умовою для забезпечення безперешкодної реалізації прав громадян, громадських організацій на самовираження і вільний розвиток [2, с. 258—261].

Важливою умовою законності і дисципліни в державному управлінні є також, і чи не в першу чергу, висока правова культура громадян і апарату службовців органів державної влади, органів місцевого самоврядування, осіб, які працюють у системі законодавчої влади, урядових підрозділах, судових та інших

правоохоронних органах. У цьому зв'язку необхідно добиватися чіткого дотримання законодавчих норм усіма державними службовцями, керівниками підприємств, установ та організацій і всіма без виключення громадянами. Адже в сучасний період проглядається зворотна картина. Систематичні адміністративні правопорушення, діяння злочинного характеру, акти застосування силових методів для захоплення власності, порушення керівниками підприємств, установ, організацій трудового законодавства щодо оплати праці, надання відпусток і т. п. свідчить про те, що праву освіту потрібно все більше розширяти та підвищувати її значення у суспільстві. Тому говорити про те, що у нашій країні перебільшення кількості випускників — юристів чи економістів — не приходить. Тим більше, що адміністративне законодавство визначило органи (посадові особи), яким надано право розглядати справи про адміністративні правопорушення та приймати по них рішення [3, с. 148—149]. До них відносяться: адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад; відповідні виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад; органи внутрішніх справ, державні інспекції та інші органи (посадові особи), керівники банківських установ, інші посадові особи, уповноважені відповідним законодавством.

Наприклад, начальники станцій залізничного транспорту та їх заступники, начальники локомотивних (вагонних) депо, начальники пасажирських поїздів (механіки — бригадири пасажирських поїздів); начальники портів та їх заступники; начальник Головної державної інспекції України з безпеки судноплавства та його заступники, начальники структурних підрозділів інспекції та багато інших посадових осіб у системі автомобільного транспорту, на пасажирському електротранспорті, посадові особи системи Міністерства соціальної політики України, органів податкової служби України, Голова Національного банку України та його заступники; посадові особи органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, органів земельних ресурсів, державної служби з карантину рослин, органів рибоохорони, лісового господарства, мисливського господарства, органів статистики, державного контролю за цінами, органів державного контролю якості лікарських засобів, охорони праці та багато інших посадових осіб уповноважені застосовувати заходи адміністративного впливу.

На нашу думку, кожний керівник підприємства, установи і організації, державний службовець повинен зв'язати свої дії із зако-

нодавчими нормами [4, ст. 10], попереджати та припиняти правопорушення і проводити відповідну роз'яснювальну роботу серед працівників і населення, тим більше, коли мова йде про охорону життя і здоров'я громадян [5, с. 220—284].

В основі вирішення цієї проблеми лежить необхідність інтелектуального та правового удосконалення суспільства, що виступає одним із головних факторів зміцнення законності та побудови правової держави. Разом з цим, це гарантія національної безпеки України.

Вирішальну роль тут повинні відігравати правова освіта і правове виховання. А під правовим вихованням слід розуміти систему інформаційного впливу на свідомість громадян, що повинно виробити у них сталу установку на правослухняну поведінку, на пріоритет закону в структурі гуманітарних цінностей із врахуванням принципу права. У суспільстві необхідно викоринити юридичне невігластво та правовий нігілізм керівників, спеціалістів усіх рівнів і рангів, усього державного і недержавного апарату управління.

У цьому зв'язку, доцільно погодитись з думкою про запровадження в державних стандартах освіти всіх без винятку спеціальностей обов'язкове вивчення юриспруденції студентами всіх неюридичних навчальних закладів і їх факультетів незалежно від форм власності. У середніх школах «Правознавство» введено, але в багатьох з них нема відповідних фахівців і тому заняття нерідко проводять історики, хіміки та інші фахівці, тільки не юристи.

Тому ставити питання про скорочення підготовки юристів — це думка помилкова. Реалізація такої думки в життя ще більше погіршить стан законності в суспільстві і посилить правовий нігілізм, а точніше беззаконня. Значно впаде рівень правової культури громадян, разом з тим і їх правової свідомості, що негативно буде впливати на загальну культуру особистості. В цьому зв'язку необхідно багато уваги приділяти правовому вихованню населення, проводити заходи, які будуть допомагати людям оволодівати правовими знаннями та знаннями з економічних проблем.

Не повинно применшуватись значення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для всіх сфер життєдіяльності суспільства, оскільки розвиток виробництва і підвищення його ефективності та сфери управління неможливі без формування освічених, фахово підготовлених спеціалістів, що відповідають потребам часу, в тому числі по зміцненню правопорядку та законності в Україні.

Юридична та економічна освіта є важливим соціальним інструментом, який сприяє підвищенню рівня правової культури, зміцненню демократії, дисципліни та зміцненню економіки країни. Це в свою чергу впливає на якість нашого законодавства, форми і методи забезпечення прав і свобод громадян, ступінь визнання загальнолюдських цінностей і норм міжнародного права.

Список використаних джерел

1. Конституція України, 1996 р.
2. *Кононенко Л. М.* Адміністративне право України: Підручник / Л. М. Кононенко, О. П. Литвин. — К.: Вид. центр «Просвіта», 2007. — 489 с. ; Адміністративне право України: Підручник / За ред. Ю. П. Битяка. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 544 с.; *Колпаков В. К., Кузьменко О. В.* Адміністративне право України: Підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 544 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: станом на 8 березня 2011 р. — К.: Національний книжковий проект, 2011.
4. Закон України «Про державну службу» / у редакції від 30.12.2012 р.
5. *Іванов Ю. Ф., Іванова М. В., Кононенко Л. М.* Трудове право України: Навч. посіб. / За ред. професора Кононенка Л. М. — К.: ВПЦ АМУ, 2012. — 352 с.

Стаття надійшла до редакції 20.06.13.

Н. Я. Борсук,

к.ю.н.,

старший викладач кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Намагаючись побудувати соціально-орієнтовану ринкову економіку держава на конституційному рівні визнала необхідність захисту економічної конкуренції та гарантувала цей захист. Конкуренція не лише забезпечує функціонування таких важливих ринкових регуляторів, як ціна, прибуток, заробітна плата, податки та субсидії;